

PASAPORT KANUNUNUN UYGULANMASINA DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun uygulanması, Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından verilen pasaportların şekil ve muhtevalarının tespiti ile pasaport ve pasaport yerine geçerli belgelerin düzenlenmesine ait esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; pasaport ve pasaport yerine geçerli belgelerin türlerine göre müracaatlarının alınması, onaylanması, şekil ve muhtevalarının tespit edilmesi, temin ve tanzimine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 5682 sayılı Pasaport Kanununun Ek 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: İçişleri Bakanlığı,
- b) Biyometrik fotoğraf: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının belirlediği standartlardaki pasaportlarda kullanılacak fotoğrafı,
- c) Dış temsilcilik: Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliğini, Elçiliğini, Başkonsolosluğunu ve Konsolosluğunu,
- ç) Diplomatik pasaport: Kanunda geçen diplomatik pasaportu,
- d) Gemiadamı cüzdanı: Gemi mürettebatına yetkili makamlarca usulüne uygun olarak verilen ve kara suları ile liman şehirlerine karşılıklılık esasına göre giriş çıkış imkanı sağlayan belgeyi,
- e) Genel müdürlük: Emniyet Genel Müdürlüğünü,
- f) Harç bedeli: 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli 6 sayılı tarifede pasaport süreleri için belirlenen harç bedelini,
- g) Hizmet pasaportu: Kanunda geçen hizmet damgalı pasaportu,
- ğ) Hologram: Lazer ışın dalgalarının pozitif karışımı ile oluşan üç boyutlu kayıt,
- h) Hudut geçiş belgesi: Hudut makamlarının hududa ilişkin konularda görüşmek üzere karşı taraf topraklarına geçmelerini sağlayan belgeyi,
- ı) Hudut makamı: Hudut antlaşma ve protokollerinin uygulanması ve bunlara ilişkin işlemlerin yürütülmesi amacıyla görevlendirilen makamları,
- i) Hususi pasaport: Kanunda geçen hususi damgalı pasaportu,
- j) İl birimleri: İl pasaport şube müdürlükleri ve ilçe pasaport birimlerini,
- k) Kanun: 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununu,
- l) Kontrol amiri: Alınan pasaport müracaatının kontrolünü yapan personeli,
- m) Muvafakatname: Yetkili makam önünde ya da konsolosluklarda konsolosluk görevlileri önünde velisi ya da vasisi olduğu kişi hakkında yapılacak işlemi uygun görme, onama, işleme razı olma, işleme dair rızasının olmasını ve buna ilişkin yazılı beyanını,
- n) Onay amiri: Alınan ve kontrol edilen pasaport müracaatını tanzim edilmek üzere onaylayan yetkili amiri ya da konsolosluklarda konsolosluk görevlilerini,
- o) Pasaport: Kanunla belirtilen yetkili makamlarca verilen ve hamiline bir ülkenin milli hudutlarından diğerine geçmeyi sağlayan belgeyi,
- ö) Pasaport değerli kağıt bedeli: Tüm pasaport türleri için Maliye Bakanlığınca belirlenen değerli kağıt bedelini,
- p) Pasavan ve idari mektup: Antlaşmalarla tespit edilen hudut bölgesi içerisinde oturan ve karşı taraf hudut bölgesi içerisinde meydana gelen acil ve zorunlu işlerini takip edebilmek için Türk vatandaşlarına kısa süreli düzenlenen belgeyi,
- r) Seyahat belgesi: Türk vatandaşlarına ülkeye dönüşlerini temin için düzenlenen belgeyi,

- s) Talep formu: Hususi veya hizmet damgalı pasaportları alacak kişiler adına kurumlarınca düzenlenerek yetkili amir tarafından onaylanan belgeyi,
- ş) Uçak mürettebatı belgesi: Havayolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatına idarelerce anlaşmalarda belirtilen örneğine ve usulüne uygun olarak verilen ve görevleri süresince havalimanı bulunan şehirlere giriş ve çıkışlarına imkân sağlayan belgeyi,
- t) Umuma mahsus pasaport: Kanunda geçen umuma mahsus pasaportu,
- u) Yonga: Pasaport gibi belgelerde bilgilerin güvenli olarak dijital ortamda saklanmasını sağlayan, temaslı/temassız türleri bulunan entegre devreyi,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Pasaport Türleri ve Pasaport Vermeye Yetkili Makamlar

Pasaport ve pasaport yerine geçerli belgeler

MADDE 5 – (1) Türkiye Cumhuriyeti namına verilecek pasaport ve pasaport yerine geçerli belgeler şunlardır:

- a) Pasaport türleri:
- 1) Diplomatik pasaport.
 - 2) Hususi pasaport.
 - 3) Hizmet pasaportu.
 - 4) Umuma mahsus pasaport.
 - 5) Yabancılar mahsus pasaport.
- b) Pasaport yerine geçerli belgeler:
- 1) Pasavanlar, idari mektuplar ve hudut geçiş belgeleri.
 - 2) Gemiadamı cüzdanları, demiryolu ve hava ulaşım araçları memur ve mürettebatına verilen belgeler.
 - 3) Seyahat belgesi ve benzeri belgeler.

Diplomatik pasaport

MADDE 6 – (1) Diplomatik pasaport; Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen şartları taşıyanlara pasaport sahibinin görevi ve mahiyetine göre Dışişleri Bakanlığınca tespit edilecek sürelerde, Dışişleri Bakanlığı tarafından verilir.

Hususi pasaport

MADDE 7 – (1) Hususi pasaport; Kanunda belirtilen şartları taşıyanlara altı aydan az olmamak kaydıyla İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek sürelerde, yurt içinde İçişleri Bakanlığının vereceği yetkiye göre Valilikler, yurt dışında ise İçişleri Bakanlığının muvafakatı ve Dışişleri Bakanlığının talimatı ile dış temsilcilikler vermeye yetkilidir.

(2) (Danıştay Onuncu Dairesinin 12/10/2020 tarihli ve E.:2015/4576; K.:2020/3666 sayılı kararı ile iptal fıkra; Danıştay İDDK'nın 30/12/2021 tarihli E.:2021/902, K.:2021/3542 sayılı Onama kararı ile mezkûr karar kesinleşmiştir.)

Hizmet pasaportu

MADDE 8 – (1) Hizmet pasaportu; Kanunun 14 üncü maddesinin (B) fıkrasında belirtilen şartları taşıyanlara, altı aydan az olmamak kaydıyla pasaport sahibinin görevinin müddetine göre İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek sürelerde yurt içinde İçişleri Bakanlığının vereceği yetkiye göre Valilikler, yurt dışında ise İçişleri Bakanlığının muvafakatı ve Dışişleri Bakanlığının talimatı ile dış temsilcilikler vermeye yetkilidir.

Umuma mahsus pasaport

MADDE 9 – (1) Umuma mahsus pasaport; Kanunun 15, 16 ve 17 nci maddelerine göre altı aydan az olmamak kaydıyla İçişleri Bakanlığınca belirlenecek sürelerde yurt içinde Valilikler, yurt dışında ise dış temsilcilikler vermeye yetkilidir.

Yabancılar mahsus pasaport

MADDE 10 – (1) Yabancılar mahsus pasaport; Kanunun 18 inci maddesine göre, İçişleri Bakanlığı adına illerde Valilikler, yurt dışında ise İçişleri Bakanlığının talebi veya onay vermesi üzerine Dışişleri Bakanlığınca verilecek talimata istinaden, dış temsilcilikler vermeye yetkilidir.

(2) Bu pasaportlar üç aydan az olmamak kaydıyla İçişleri Bakanlığının takdirine göre belirlenecek sürelerde verilir.

Pasavan, idari mektup ve hudut geçiş belgesi

MADDE 11 – (1) Pasavan ve idari mektup, antlaşmalarla tespit edilen hudut bölgesi içerisinde oturan Türk vatandaşlarına karşı taraf hudut bölgesi içerisinde meydana gelen acil ve zorunlu işlerini takip edebilmek için hudut komisyonlarının belirlediği sürelerle göre hudut makamları tarafından düzenlenir.

(2) Hudut geçiş belgesi, hudut makamlarının hududa ilişkin konularda görüşmek üzere karşı taraf topraklarına geçmelerini sağlamak üzere belirli sürelerde düzenlenir.

(3) Hudut makamlarınca verilen idari mektup, pasavan ve hudut geçiş belgeleri ile ilgili usul ve esaslar, Kanunun 19 uncu maddesi uyarınca İçişleri ve Dışişleri Bakanlıkları tarafından belirlenir.

Gemiadamı cüzdanı

MADDE 12 – (1) Gemiadamı cüzdanı vermeye yetkili makamlarca düzenlenen gemiadamı cüzdanları, Genel Müdürlükçe yetki verilmiş il emniyet müdürlükleri ile liman başkanlıklarının bulunduğu yetkilendirilmiş ilçe emniyet müdürlükleri/amirlikleri tarafından kayıt ve tahkikat işlemleri yapılarak tasdik edilir.

(2) Gemiadamı cüzdanı tasdik işlemi için;

- a) T.C. Kimlik Numarası bulunan fotoğraflı nüfus cüzdanı,
 - b) Son altı ay içerisinde çekilen 2 adet fotoğraf,
 - c) Müracaat sahibi tarafından doldurulan talep formu,
 - ç) 18 yaşından küçükler için muvafakatname,
 - d) İlgili kurum tarafından tanzim edilen gemiadamı cüzdanı,
- istenir.

Uçak mürettebatı belgesi

MADDE 13 – (1) Uçak mürettebatı belgesi müracaatları Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından alınır, tamamlanan müracaatlar tahkikat işlemleri için il emniyet müdürlüğüne gönderilir.

(2) İl emniyet müdürlüğünce tahkikatları sonuçlandırılan şahısların müracaat evrakları uçak mürettebatı belgesi tanzim edilmek üzere yetkili kuruma gönderilir.

(3) Tanzim edilen uçak mürettebatı belgesi il emniyet müdürlüğünce kayıt altına alınarak, hologram yapıştırılmak suretiyle tasdik edilir ve kart sahibinin kendisine veya firmalarının yetkilendirilmiş görevlilerine imza karşılığı teslim edilir.

Seyahat belgesi ve benzeri belgeler

MADDE 14 – (1) Dış temsilcilikler tarafından yapılacak değerlendirmeye göre, geçerli pasaportları olmayan veya bulundukları ülke makamlarınca hakkında sınır dışı kararı verilen kişinin yurda dönüşünü teminen, Kanuna uygun olarak, Seyahat belgesi ve benzeri belgeler düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Pasaport Müracaatlarının Alınması, Onaylanması ve Tanzim Edilmesi

Pasaport müracaatlarının alınması

MADDE 15 – (1) Diplomatik pasaportlarla ilgili müracaat işlemleri Dışişleri Bakanlığı ve dış temsilcilikler tarafından yürütülür.

(2) Hususi, hizmet ve umuma mahsus pasaportlar İçişleri Bakanlığı adına valiliklerce verilir. Valiler, bu yetkilerini vali yardımcılara, kaymakamlara, il veya ilçe birimlerine devredebilir.

(3) Hususi ve hizmet pasaportlarının müracaat işlemleri, yurt içinde sadece il emniyet müdürlüklerince, yurt dışında ise İçişleri Bakanlığının muvafakatı ve Dışişleri Bakanlığının talimatı ile dış temsilciliklerce yapılır.

(4) Umuma mahsus pasaportların müracaat işlemleri, yurt içinde il birimlerince, yurt dışında ise dış temsilciliklerce yapılır.

Pasaport müracaatında gerekli belgeler

MADDE 16 – (1) Pasaport alacak kişinin bizzat müracaatı esastır. İlgiliden durumuna göre aşağıdaki belgeler istenir:

- a) T.C. Kimlik Numarası bulunan nüfus cüzdanı.
- b) Son altı ay içerisinde çekilen 2 adet biyometrik fotoğraf.

- c) Pasaport değerli kağıt bedeli ödendi makbuzu.
- ç) Umuma mahsus pasaportlar için harç bedeli ödendi makbuzu.
- d) Ergin olmayanlar ve kısıtlılar için muvafakat belgesi.
- e) Kısıtlılar için veli, vasi veya kayyum kararı.
- f) Varsa daha önce alınmış geçerliliği olan pasaport.
- g) Diplomatik, hususi ve hizmet pasaportları için talep formu.
- ğ) Hak sahibinden dolayı diplomatik, hususi veya hizmet pasaportu alacak ergin olan çocukları için öğrenci belgesi.

- h) Hak sahibinden dolayı diplomatik pasaport alacak ergin çocuklar için taahhütname belgesi.
- ı) Diplomatik pasaport alacak resmi unvan sahibi için atama, görevlendirme veya olur belgesi.
- i) 7 yaşını bitirmiş müracaat sahiplerinden polis makamlarınca verilen parmak izi alındı belgesi.
- (2) Birinci fıkranın (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen belgeler konsolosluklarda yapılan işlemlerde istenmez. Teknolojik gelişmelere bağlı olarak farklı belgelerin istenmesi veya bu belgelerin elektronik ortamda teyit edilmesi ile bunların geçerliliği genelge ile düzenlenir.

Pasaport müracaatlarının onaylanması

MADDE 17 – (1) Müracaatları tamamlanan hususi, hizmet ve umuma mahsus pasaportlar kontrol amirinin yazılı ve elektronik ortamda onaylamasından sonra pasaportu imzalamaya yetkili kişinin onayına müteakip onay amiri tarafından onaylanır. Konsolosluklarda alınan başvurular doğrudan onay amirine gönderilir.

(2) Müracaatları tamamlanan diplomatik pasaportların onay işlemleri Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılır.

Pasaport ve seyahat belgelerinin tanzimi

MADDE 18 – (1) Yurt içinde il birimlerinde, yurt dışında ise dış temsilciliklerce onaylanan hususi, hizmet ve umuma mahsus pasaport müracaatları Bakanlık adına Genel Müdürlük tarafından tanzim edilir.

(2) Diplomatik pasaportlar Dışişleri Bakanlığı tarafından tanzim edilir.

(3) Seyahat belgeleri dış temsilcilikler tarafından tanzim edilir.

(4) Yabancılar mahsus pasaportlar Bakanlıkça belirlenecek birim tarafından tanzim edilir.

Pasaport müracaatına ve tanzimine ait usul ve esaslar

MADDE 19 – (1) Kanunun uygulanması ile pasaport ve pasaport yerine geçerli belgelerin düzenlenmesine ait bu Yönetmelikte belirtilmeyen hususlar ayrıca Bakanlıkça çıkarılacak genelgeler ile düzenlenir.

Pasaport defterlerinin şekli ve muhtevası

MADDE 20 – (1) Ülkemiz adına verilen pasaportların şekli ve muhtevası Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) Makinede Okunabilir Seyahat Belgeleri Standartları (MRTD) çerçevesinde 9303 sayılı belge ve eklerine uygun olarak, İçişleri Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı ile Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü arasında önceden yapılmış ve bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden sonra yapılacak protokoller çerçevesinde düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Pasaport defterlerinin basımı

MADDE 21 – (1) Pasaportların basım veya bastırılması, 21/2/1963 tarihli ve 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanunu ve 8/6/1984 tarihli ve 234 sayılı Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri gereğince yerine getirilir.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) En geç iki yıl içerisinde tamamlanmak kaydıyla gerekli fiziki ve teknik altyapı oluşturuluncaya kadar dış temsilciliklerde bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen belge istenmez.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri Dışişleri, İçişleri ve Maliye Bakanlarınca yürütülür.

(1) *Danıştay Onuncu Dairesinin 28/4/2016 tarihli ve Esas No: 2015/4032 sayılı kararı ile Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Hususi pasaport alacaklarda en az lise veya dengi okul mezunu olma şartı aranır.” ibaresinin yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.*